

nakon videnjâ, kojima ju je udostojala Bl. Djevica Marija. Makar da je čitav taj život vrlo jednostavan među zidinama samostana u Neversu, on nije bez interesa za štovatelje lurske Gospe i njezine glasnice bl. Bernardete. P. Marchet je prikazao taj život vjerno i iscrpno. Upotrebio je najbolju literaturu, a osnivao svoje opise na zajamčenim izvorima, dijelom na arhivskim podacima i zapiscima same blažene, dijelom na dokumentima kod procesa za proglašenjem blaženom. Tako je njegova knjiga jedan izvrstan prilog poznavanju života bl. Bernadete.

U prvom je dijelu (*La vision*, str. 3—58) opisano ukazanje bl. Djevice Marije; u drugom (*Le message*, str. 59—120) poruke grješnicima, svećenicima, glas »Ja sam Bezgrješno Začeće«; u trećem (*Le temoignage*, str. 121—186) dokazi za istinitost i ispravnost Bernardičinih kazivanja; u četvrtom (*Le Cloître*, str. 187—274) njezin redovnički život i djelovanje, a u petomu (*Le ciel*, str. 275—300) njezina blažena smrt i trijumf nakon smrti.

Knjiga je vrijedna svake preporuke.

4. — Autor ovog sveska aktuelnih konferencija o moralnim i vrhunarnavnim moćima žene jest renomirani pisac na tom polju. Njegove su knjige o raznim ženskim pitanjima i o životu kršćanske žene doživjele ponovna i ponovna izdanja. *La femme au foyer* (9 izdanja), *Les femmes du monde* (7 izdanja), *Tentations et tâches de femmes* (3 izdanja), *La lange des femmes* (5 izdanja), *Les soucis d'une femme du monde* (3 izdanja). Od njega su i ove manje knjige: *La mère et ses enfants*. *Les femmes de bien*, *La femme française d'hier, aujourd'hui et demain*. Nije stoga čudo, da su riječima uglednog crkvenog dostojanstvenika, kao konferencijera u Chalonsu, Epernay, Vitry-le-Françoisu i Parisu katoličke žene i djevojke poklanjale naročitu pažnju. Prvih je 5 konferencija (*La puissance du dévouement* (I), *de la vertu* (II), *de la foi* (III), *de la douleur* (IV) i *de la douceur* (V) držano u zimi god. 1926/27. i 1927/28. Šesta (*de la charité*) je iz godine 1927., a sedma (*de l'éducation*) iz god. 1928. U predgovoru obraduje T. misao: kako se i kod žena kršćanskog katoličkog naziranja gotovo i neopazice znade da uvuče jedno laičko poimanje dužnosti, prava, slobode i ponašanja u životu.

Iz svih ovih konferencija provejava jedan ispravni načelni stav za ženu u životu; govori jedno bogato iskustvo; vjerski i socijalno ispravno shvaćanje, združeno s finim psihološkim opažanjima. — Preporučujemo našem svećenstvu, da ženskima, koje vladaju francuskim jezikom, svrati pažnju na izdanja biskupa J. M. Tissiera.

A. Ž.

1. Mohr H.: **Menschen und Heilige. Katholische Gestalten.** Herausgegeben von Heinrich Mohr. Mit Holzschnitten von Hans Unkel. gr. 8° (IV u. 432 S.) Freiburg im Breisgau 1930, Herder. 8 M.

2. Herwig Franz: **Deutsche Heldenlegende.** 14 Hefte oder 1 Bd. bzw. 2 Halbbände. Lex.-8° Freiburg im Breisgau, Herder. In einem Bande, gebunden in Leinwand 10 M.

I. Bd.: Von der germanischen Urzeit bis zum Dreissigjährigen Krieg. Gebunden in Leinwand 6 M.

H. Bd.: Das Werden des neuen Reiches. Gebunden in Leinwand 5.40 M.

1. — U ovoj je knjizi orisano 25 jakih ličnosti, kojima se ponosi kršćanstvo. Izabrali su ih pojedini pisci, na poziv i uz brigu glavnog urednika H. Mohra, pisca mnogih uspješnih stranica u katoličkoj literaturi njemačkoj. To su ljudi i sveci ujedno; živi primjeri snage ljudskoga duha, prožetog nebeskom rosom milosti. To su primjeri našem pustomu i mlitavomu doba; knjige života u kojima će svatko naći za sebe one stranice, koje odgovaraju baš njemu i njegovim duševnim potrebama. Da spomenem samo neke, čiji je život opisan: Petar Kanizije, Franjo Saleški, Ambrozije biskup milanski, Paula rimska, Filip Neri, Katarina Sienska, Antun Padovanski, Franciska rimska, župnik Arški, Paulin Nolanski i t. d. Tu je i krasan prinos Ane Marije Steiner, pod naslovom: »Mütter des Urchristentums«, koga nitko ne će pročitati bez velike svoje unutarnje radosti i koristi, ni bez vidljive uzbuđenosti. Priznajem, da našem pokoljenju treba ovakovog štiva i to u prvom redu. Ne samo majkama, omladini muškog i ženskog spola, nego naročito muškarcima, pa pogotovo onima, koji se inače bave knjigom ili naukom. Koliko bi gdje koji od naših javnih radnika izbacio manje netačnih izvoda iz svoje duševne »zalihe«, kad bi mu i ovakova knjiga bila lektirom! Koliko se za njih nepoznato blago skriva u knjigama ovakove vrsti — a oni ne posizu za njim! Kako nam je teško gledati u oči činjenici: »catholica non leguntur«, kad vidimo, kolika bi blagodat bila za mnoge duše, kad bi se zadubile u ove »katoličke ličnosti« koje im se ovdje iznose i opisuju!

Za veličinu i opremu knjige nije visoka cijena od 10 M., inače skupih njemačkih knjiga. Najtoplije preporučujem.

2. — F. Herwig veli, doduše, u predgovoru (str. V.) da on ove legende nije pisao isključivo za jednu dobu, misli omladinu ili za djecu, nego za njemački narod uopće: za mlado, kako za staro; za priprostog čovjeka, kako za učenoga. Istina, to je mogla biti njegova namjera; no on je svoje djelo priredio tako, da će ono doista uspješno moći djelovati samo kod omladine ili priprostoga puka. Fantastični, napeti, brzi, kadgod i nemotivirani izvodi radnja, što ih vrše njegovi junaci, moći će se bez prigovora priljubiti samo mladenačkoj fantaziji, koja se u zanosu i zaletu ne zaustavlja. Nema međutim sumnje, da će ovo djelo mnogo koristiti baš poradi toga, što će ga zavoliti omladina i što se u njemu odražuje kršćansko uvjerenje piščevo, koji ne zaboravlja Gospoda Boga, kao gospodara ljudskih života. — Nešto slično bi se dalo s uspjehom prirediti i za hrvatsku omladinu iz povijesti njezinog naroda. — F. Herwigova ova dva sveska obuhvaćaju ove »legende«: 1. Der Führer (tu je prikazana seoba Germana) 2. Der Namenlose (prvi kršćanski vjerovjesnik u Njemačkoj) 3. Widukind 4. König Otto und sein Sohn 5. Barbarossa 6. Maximilian 7. Dürer 8. Johann von Werth 9. Friedrich der Grosse 10. Der Heilige (t. j. Klemens Maria Hofbauer) 11. Andreas Hofer 12. Jork von Wartenburg 13. Bismarck 14. Der deutsche Mensch im grossen Kriege. — Siže tako njegovo pričanje sve do najnovijih dana. A posljednji izvodi daju mu prilike, da uzdrma svijest omladine i da je zagrije na novu budućnost njemačkog naroda. »Lichter wird der Himmel über uns und bald, bald wird die Sonne wieder aufsteigen. Lasst uns aufbrechen, deutsche Jugend! Ihr fragt: wohin wir

gehen? Geradewegs in Deutschlands Zukunft hinein!» Tako razumijemo zašto autor namjenjuje svoju knjigu i drugima osim omladini. I pravo ima! Poštenim i moralnim sredstvima raditi za budućnost svoga naroda — dužnost je svakog pojedinca. Učimo se od njih i na ovom polju!

A. Ž.

1. — **Dr. Emanuel Krajinović: Velik turban — pod njim hodže nema ili Vidovičev prosvjetno-etički pokret.** 12°, str. 52. Sarajevo 1930. Štamparija »Obod« J. Karić. Cijena 7 Din.

2. — **Don K. Šegvić: Naše božićne pripovijetke i narodni običaji.** 8°, str. 130 (ilustrovano). Tisak i naklada St. Kugli, Zagreb 1930.

3. — **Petar Grgec: Selo i grad.** Almanah III. godište. Naklada društva sv. Jeronima. 8°, str. 166. Zagreb 1930.

1. — U predgovoru kaže Dr. K.: »Dugo vremena sam promatrao Vidovičev prosvjetno-etički pokret, pa mu ne nadoh ni glave ni repa, ni početka ni kraja. Dakle bezlična smjesa svega i svačega, bez ikakva sistema, logike, dosljednosti« (str. 4). Tim je označen stav čitave brošure prema Vidovičevom pokretu. Dr. K. ga promatra najprije »na riječi« (str. 6—17), onda »na djelu« (str. 17—22). Pod naslovom »Demaskirani ciljevi« iznosi zatim dokazala, da je »etički pokret izvor zarade i hljeb pokretačev«; navodi pod »2. strašne činjenice« t. j. slučajeve s dakom Branimirom Tošićem, s falzifikatorom gimnazijskih svjedočbi Dušanom Aleksićem. Osvrće se zatim u odsjeku »Neke zanimivosti u Vidovičevom prosvjetno-etičkom pokretu« na nelogične njegove tvrdnje, na skroz ne-etičko poricanje, da je Dušan Aleksić član i pristaša pokreta, na dosadanju kritiku i pisanje o tom pokretu kod nas, te konačno na merkantilnu njegovu stranu, koju je svojedobno već iznio prof. Dr. Tomić. Dr. K. završuje svoje izvode riječima: »Nakon svega ovoga, mislim, da g. Vidoviću ne preostaje ništa drugo, nego da čim prije uzme putnicu za — Ameriku« (str. 53).

Onima, koji se još i danas zanose za Vidovičem kadra je brošura Dr. K. otvoriti oči i pokazati im pravo lice ovog pokreta. Ona je u stvari jedna nadopuna i potvrda onoga, što je potpisani iznio s načelnog gledišta još god. 1926. u svojoj prvoj brošuri protiv Vidovića.¹ Danas, čini se, da je nakon svega, što je uslijedilo kroz ovo nekoliko godina, već dobrobrano okliznula Vidovičeva zvijezda.

2. — Knjižara St. Kuglija je veoma dobro učinila, što je izdala ovu knjigu prof. Šegvića. To su božićne pripovijesti prožete hrvatskim i kršćansko-katoličkim uvjerenjem. Izašle su ispod vrsnog pera, a izvedene su tako, da će i omladinu oduševiti i starije zagrijati. »Božić bana Borka« (starodrevna legenda) i »Božićni san gospe Vice Čubranovićeve« (dubrovačka priča) dvije su vrlo uspjele pripovijesti, koje će generacije čitati s užitkom i ushitom. Ovakovu knjigu treba u formi dara što više rasprostraniti među narodom. Čini se, da je to i namjera izdavača, koji je ovaj

¹ Katolička Crkva i duh evropske kulture. Osvrt na izvode g. M. Vidovića u časopisu »Uzgajatelj« br. 1/1926. — Zagreb 1926. 8°, str. 32. Preštampano iz »Katoličkog Lista«.